

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, év-negyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordacsa 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 8t hasábas garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. belyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogeleinél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppel Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyiteltéri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Nevezetes napok.

□ Tegnap gyűltek Gasteinba a két császár s Németország és Magyarország-Ausztria vezér államférfiai, köztük a magyar miniszter elnök is — nagy dolgokról értekezni.

Az 1870/71. harci babérok megváltoztaták Európa térképét. A tulsuly, melyet eddigelé Franciaország gyakorolt a continensen átszállott Porosz-Németországra, s azon államférfiu kezeli azt, ki bizonyynal Gasteinban is irányadó szerepet viend.

Bismarck herczeg politikájának célja, a Sedán után követett eljárásból itélve — **tehetetlenségre** kárhoztatni a nagy Franciaországot és hatalmas népét. E genialis államférfiu **lehetőnek** véli ez emberfeletti feladat kivitelét.

Tagadhatlan, hogy a német birodalom jelen erőt tekintve képesnek látszhatik a gigások munkájára is; hanem egy olyan első rangú államot, minő a francia üres szerepére degredálni — ez nem egy vagy két hatalomnak, de egész Európának sem adatott.

Emlékezzünk csak arra, mennyire kimerítette volt a nagy Napoleon Franciaország erőt, mily hadseregekkel verte le Európa mondhatni negyedszázados harcz után s még is ez ország föllépte alapjaiban rázta meg 1848-ban is egész Európát. Az 1879-ki elvek kiterjedését, utóbb bekövetkezett diadalát feltartóztatni a szent szövetség sem volt képes.

Franciaország ma is csak a csatatéren vetretett meg, legázoltatott a roppant tulnyomó, kitűnően szervezett és jelesen vezetett német haderők által; de azért Franciaország e pillanatban, midőn Thiers köztársasági elnökké megválasztásával az állapotok ismét jobban consolidálódtak — nem szünt meg a szabadelvű eszmék zászlósa lenni. Ez az ország continensünkben még leginkább mondható a democratia hazájának és ez csodálatos egy talizmán: kiapadhatlan erők kuforrása; ez a szellem az, mely az európai vezérhatalomnak kezébe adja a jövő hatalmi tulsuly kulcsát.

Ezt a kulcsot a németek nem hozták el még Németországba, ez milliárdok árán sem szerezhető meg oly államnak, hol még sokban a feudalismus konkolya virágzik.

Abból, a mennyi eddig a gasteini értekezletek

TÁRCZA.

Mazzini legujabb irata.

Mazzini újból nyilatkozik s leginkább egy orosz: Bakunin ellen fordul, kitől nemrég egy kis irat jelent meg, melyben szerző a polgárháboru mellett formális diszbeszédet tart.

Az agg „triumvir” azon kezd, hogy nem szándéka komolyan vitatkozni az ellennézetekkel, mert ha azok ellenvetéseiket nem tudják jobb alapokra fektetni, akkor nyugodt lelkiismerettel lehet.

Három vád van, melylyel illetetik az ellennézetűek által: a párisi commune programja és egyes okmányainak szigorú itélete, az internationale szövetség alapelveitől való eltérése, s küzdelme miatt a „materialismus” ellen.

„Ha a vádlók — folytatja Mazzini — minden tárgyalásnál szokásos mód szerint járnának el irányunkban, ha azt mondanák: „Mi elismerjük a commune programját, és itt vannak indokaink azért — mi elfogadjuk az „Internationale” által képviselt eszméket és megmondjuk nektek mért — ezek a ti nézeteitek maról és ezek tegnaptól, azok egymással ellentétben állnak — egy részről átkoztatok a tudományt s az haszontalannak nyilvánítatuk ki általatok, más részről pórt indítottok a szabadság és más dolgok ellen” — akkor az én vagy mások kötelessége lenne, az ellentét bizonyítékait, ha lehet, lelkiismeretesen megozafolni vagy bevallani, hogy mi tévelyben voltunk.

A vádlottak azonban megkímélik magukat ezen rettegett dilemmától, legyen az dolyf, vagy más ok miatt. Ők inkább lenéznek bennünket, hogysem ezen tárgy fölött vitába bocsátkozzanak, és bármennyire voltam is rajta, hogy fölfogjam, mily alapon nyugosznak a vádak, bárhogy iparkodtam is sok szavaikat rövid értelemben összefoglalni, csak az sikerült, hogy azokat a következőkre vezethetem vissza:

A commune emberei uralkodva és harczolva a szabadság szent nevével viselték ajkaikon. Azért helyeselték programjokat s tetteiket. Thiers és a nemzetgyűlés gyalázatos politikusok, ők az elnyomásban embertelenek voltak; a commune tagjai tehát jók és — nem tudom, mennek-e ily messzire s mondják-e azt, hogy — szelidek is voltak.

Az „Internationale” végözéjál a munkásosztályok emancipációját tűzte ki, és ez elég alap legyen, hogy diosérjétek. Mi céljaink miatt örülünk rajta, hogy ti az „internationale” által használt vagy javasolt eszközök

miben léteről a nagy közönség közé kiszivárgott, úgy látszik, hogy Bismarck nemcsak a német és osztrák-magyar **közeledés** útjait egyengette, hanem helyet igyekszik készíteni a társaságban egy **harmadiknak** — Oroszországnak is.

Azt tartjuk, hogy a szent szövetség régi alakjában ma többé fel nem támasztható; de a „Macht geht vor Recht” és a cári absolutismus közé fogott alkotmányos Ausztria-Magyarország szerepe lehetne nagyon különös is. Ezért örülünk, hogy Andrássy gróf is jelen lesz a nagy fontosságu értekezések befejezésénél, s Magyarország szavát is hallathatja a külügyek elhatározó rendezésénél, hol nemcsak Európa, de kiválóan ami kettős monarchiánk jövője felett is — talán huzamosb időre elvettek a koczka.

Nincs olyan magyar politikus, ki a német nemzet barátságát nagyra becsülni ne tudná, nemcsak legujabban szerzett anyagi erőinél fogva, de azon roppant szellemi tökélet is, melyeket a német műveltség és tudomány képvisel, s a melyek bizonyynal erősebb alapjai az európai vezérszerepnek, mint a fegyverek muló diadalának eredményei; de olyan rövidlító magyar embert sem képzelünk, ki üdvösnek látna olyan arrangement, mely szerint dualistikus monarchiáknak ostromkosul vagy mások mellvédelül kellene szolgálni a francia nemzet, vagy **még inkább** az onnan terjedő democratia ellen; avagy ha esetleg a szlávságnak kellene arcot fordítani bismarcki tervek kedvéért.

Ezek oda vezetnének, hogy Nagy-Németország uszályhordozóivá lennénk s fejünkre gyűjtenők a román és szláv népcsalád gyűlöletének parázsát; azután könnyen állhatna elő olyan eset is, hogy a mi fejük felett csapna össze a kettős népmáramlat.

A történet tanulsága szerint az alkotmányos szabadság volt Magyarországnak erős védvára mindenkor és nem az, hogy valmelyik nagy birodalommal ölethalálra szövetekezett. Ha most is monarchiánk és Germania közt a szabadelvű intézményekben való versenyzés leend a barátság kapcsa, akkor ezáltal az a szakadás is keskenyebbé válna, melyet 1870—71. állított a német és francia nagy nemzetek közé.

Ily értelemben való közeledés, kézfogás szintugy előkészítendő Nyugat- és Közép-Európa kibékülését és mi szivesebben üdvözölnök, sőt

mellét küzdötök, de ti republikánusok vagytok s magatok is iratok a munkásügy rendezése s a munkások mellét és ezért felelősek vagytok a jelenlegi s valamennyi jövő internationale tévelyei felől. Materialisták vagytok, s a világot az atomok, vagy egymásra működő erők esetleges találkozásának tartjuk; nemkülönben tetszik nekünk olykor-olykor haladásról s erkölcsi törvényekről is beszélni, ti azt állítjátok, hogy a materialismus ily véleményeket logikailag kizár, tehát gyalázotok bennünket, ti a türelmetlenség bűnét vonjátok magatokra. Az emberek gyakran hittek tévelyeket, az isten tehát tévely. És így tovább. De hagyjuk a tréfát — folytatja Mazzini — mely országunkra és zászlónkra nézve oly fontos tárgyhoz ruszul illenék.

... Nem panaszkok a vádak, szemrehányások s panasz-kiáltások miatt, melyekkel nagyon elhalmoznak, mintha elesett, vagy zászlómtól elpártolt volnék; az egyén ellen intézett igazságtalanságot élég egy kevésbé-többé szomorú mosoly; de a panaszok azon könnyedség miatt, melylyel számos oly kérdést látok megoldani, melyeknek megoldásától egész nemzet vagy nemzetek jövője függ — azon gyakori föltételtség miatt, melylyel az a mit elfogad vagy vitat valaki, átfutja — azon szenvedélyesség miatt, mely az itéletben a megfontolás helyére lép — azon vak enthusiasmus miatt, mely nem a cselekvés „céljából”, hanem egyedül a „cselekvésből” ered — azon ellenmondások, tévelyek és sophismák miatt, melyek gyorsan fogadtatnak el, egyedül és csupán azért, mert a dolgok jelen állásával ellentétben állnak.

És én vádolom magamat, mert látom, hogy egy jó, de a külföld szomorú példái által félrevezetett fiatal emberek csoportjában fellobbanó, az ellenállás által felizgatott szenvedélyek, meg nem fontolt buzgalom, tülhajtások, melyek a jövőt késleltették és késleltetik, a gyűlölet, mely az igazat elfedi vagy megszentelteleníti és öntudatos vagy öntudatlan egoismus lépett az emelkedett gondolatok, nyugodt, derült és kitartó meggyőződés, az önfeláldozás és szeretet helyére, mely bár sajnálja a harcot, de a jóért bátran felveszi azt és feláldozza úgy a vereséget, mint a győzelmet.

Ma, midőn egyfelől ügyünk az általános elégyületlenségben ellenállhatlan erő nyer és más felől örült, anarchikus eszmék betörése azt végso stadiumában feltartóztatással fenyegeti, ma inkább, mint valaha szükséges, feltétlen kötelességgé lön, kimondani és ismételni, mit akarunk mi és azok, kik ezt mondják: „Gyeretek velünk” meg kell kérdezni: „Mi a cél, a mit magatok elé tűztök? Mely értelemben vesztitek ti a szent, de igen sok visszaélésre használt szavakat: szabadság, köztársaság, politikai szervezés, társadalmi átalakítás?”

csakis így örülhetnének a megkötendő barátságoknak, az európai egyensúly helyreállításának.

Ha északot állítják harmadiknak a társaságba, utóbbira nézve legyenek a stipulatiók bár milyenek, azt a szellemet beviszi közből, melyből még ma is igen sok van Németországon, s a melyből lajthantuli szövetségeseink csak imént kezdtek kivetközni.

Legkevesebb jót se tudnánk remélni olyan hármás barátságból, mely minket nyugot helyett északra hajlítani.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Szt.-Pétervár. Az orosz államtanács még e hó folytán tanácskozik az új sajtótörvény felett.

Bukurest. A titkos központi comite felhívja a bolgárokat, ragadjanak fegyvert.

Kronstadt. Alexis nagyherczeg sept. 4-én indul Észak-Amerikába, három hadihajó kíséri s csak a jövő tavasszal tér haza.

Konstantinápoly. Egy skutari távirat szerint a harcz tovább folyása várható. Valamennyi alban törzs mozog. A fegyveres montenegróiak nem bocsájtatnak át a határon. Az erődöket felszerelik a törökök.

Legujabb táviratok.

Bécs, szept. 4. Ő Felsége holnap délután Salzburgba utazik el, hova Beust gróf holnap, Hohenwart és Andrássy grófok szerdán reggel érkezendnek.

London, szept. 4. A királynő ruszul érzi magát. — A Phoenix-parkban (Dublinban) tegnap tartott meeting után a rendőrséggel harcz keletkezett, mely alkalommal 50 rendőrségi személy sebesült meg. Számos egyén fogatott el.

Törvényhatósági szabályrendelet,

az udvarhelyszéki tisztikar, a segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet létszámáról, hatásköréről, a munka elosztásáról, a fizetések mennyiségéről és a napidíjak fokozatáról.

(Folytatás.)

III. Fejezet. A tisztviselők, segédek, kezelők és szolgák fizetésel s mellék-járadékairól. 121. §. A

Ezt tenni szükséges, mert egy eszme apostolai és annak ellenségei közt áll egy ingadozó, lágymeleg, bizalmatlan, politikailag kevésbé oskolázott, egyébiránt becsületes tömeg, mely az országot a maga módja szerint szereti, a melynek elhatározásától függnek mindig egy a viszályok rövidsége, mint a győzelem tartóssága és jótétményei — egy tömeg — végre mely, hogy elhatározza magát, tudni akarja, hogy mely formulák körül csoportosultak a mozgalom indítói. Ez kötelességünk, mert, mint gyakran mondám, nem győzhetünk, nem akarunk győzni csak is azon felétel alatt, hogy jobbak leszünk, mint a legyőzöttek; csak is azon feltétel alatt, hogy a roszt, ha mindjárt a mi színeinkkel volt feldiszítve, határozottan elnyomjuk, hogy a fennálló helyébe a dolgok általánosán jótékony rendét állítsuk, mely a nélkül, hogy az emberiség bármely nagy vívmányát tagadná, azokat a jelen törekvések szellemében a haladás útján módosítsa és mint az új kor zárköve és mint az emberi családnak erkölcsi egység utáni általános örekvésének szentesítése: az „associatio” nevet nyomja azokra.

Ama kis csapat száműzött hollandi, ki II. Fülöp alatt Brille kis erődjét bevette, támasztá a nagy tüzet, mely a spanyol hatalmat tönkre tette. Az utóbbi párisi fölkelés 2000 ágyu s 200,000 katonája dacára nem volt képes magát megtartani.

És ez azért volt, mert az előbbiei hazájuk függetlenségéért és a lelkiismeret szabadságaért harczoltak, mely két szent dolog; utóbbiak egy „érdek”-ért, mely mint a társadalmi reform kívárlólagos alapja kihíresztelve csak azt eredményezhetné, hogy három évezred műveltségét semmivé tenni és minket az európai gyermekélet korába t-erlné vissza.

Epen most olvasom az „Internationale” egy befo-lyásos tagja, az orosz Bakunin egyik művét: „A polgárháboru rendszeres apologiáját,” melyről ő azt mondja, hogy elősegíti a nép kezdeményezését, kifejezi a nemzetek szellemi, erkölcsi és anyagi érdekeit, és mindenesetre félbeszakítja az egykedvű mindennapias élet szokásait. Az állam — azt mondják ők Prokdhonau — a despotismus, a privilegium, a gazdasági és társadalmi jobbágygás intézménye.

Mások a commune nem mint a jövőnek „kiindulási pontját”, hanem mint a társadalom örökké és egyedül igaz alapját fogják föl, gyalázzák a hazát és a nemzetet és a haladás embereinek adják ki magukat, ők, kik hét századdal mégné visszafelé! Mig mások a „személyes tulajdona megszüntetését még tovább viszik és csak a patriarchalis életnél állapodnak meg. A jelen korban nem találunk demokrátiát, csak a muszka „commune” nem rég emancipált rabszolgáinál. Ismét mások franczia

tisztviselők, segédek, kezelők és szolgák fizetése követ-

kezőleg állapítatik meg: I. A központon: 1 alkirálybíró (alispán) á 2000 frt = 2000 frt. 1 főjegyző á 1400 frt = 1400 frt. 3 aljegyző 1 á 700, 2 á 600 frt = 1900 frt. 1 tisztí ügyész á 500 frt = 500 frt. 1 árvaszéki elnök á 1000 frt = 1000 frt. 2 árvaszéki ülnök á 800 frt = 1600 frt. 1 közgyám á 500 frt = 500 frt. 1 pénztárnok á 800 frt s 100 frt irodai átalány = 900 frt. 1 ellenőr á 500 frt = 500 frt. 1 számvető á 700 frt = 700 frt. 1 főorvos á 800 frt = 800 frt. 1 mérnök á 1000 frt, 200 frt utazási, 100 frt irodai átalány = 1300 frt. 1 erdősz á 500 frt = 500 frt. 1 levéltárnok á 550 frt és szabad szállás = 550 frt. 1 igtató á 500 frt = 500 frt. 1 irodatiszt á 500 frt = 500 frt. 1 szülésznő á 40 frt = 40 frt. 4 írnök á 450 frt = 1800 frt. 1 dijnok 80 kr napidíjjal = 288 frt. 3 hivatalszolga á 200 frt és ruházati átalány á 50 frt = 750 frt. 2 lovaslegény á 290 frt és lótaritási átalány á 150 frt, ruha átalány á 50 frt = 800 frt. 2 közig. börtönőr az első 200 frt fizetés, 50 frt ruházati átalány, a második 150 frt fizetés 50 frt ruházati átalány 1 á 250 frt, 1 á 200 frt = 450 frt. II. A törvényhatóság külterületén: 6 dulló, 5 á 700 frt, 1 á 500 frt, irodai átalány 5 á 100 frt, 1 á 50 frt, utazási átalány 5 á 100 frt, 1 á 50 frt = 5100 frt. 3 alorvos 1 á 500 frt, 2 á 400 frt = 1300 frt. 2 állatorvos 1 á 450 frt, 1 á 400 frt = 850 frt. 6 dullói írnök 5 á 400 frt, 1 á 300 frt = 2300 frt. 6 dullói lovaslegény 5 á 150 frt, 1 á 130 frt, lótaritási átalány 6 á 100 frt, ruházati átalány á 50 frt = 1780 frt.

IV. Fejezet. A tisztviselők, segédek, kezelők és szolgák napidíjairól és fuvarilletményeiről. 122. §. A tisztviselők, segédek, kezelők és szolgák napidíjai

következőleg állapítatnak meg: I. A központon: a) Az alkirálybíró napidíja 5 frt. b) A főjegyző napidíja 3 frt. c) Aljegyzők, tisztí ügyész, árvaszéki elnök és ülnökök, közgyám, pénztárnok, számvető, főorvos, mérnök, erdősz és levéltárnok napidíja 2 frt. d) Igtató ellenőr, irodatiszt, szülésznő és írnök napidíja 1 frt 50 kr. e) Hivatalszolga és lovaslegény napidíja 1 frt. II. A törvényhatóság külterületén: a) A dulló napidíja 2 frt. b) Alorvos és állatorvosok napidíja 1 frt 50 kr. c) A dullói írnök napidíja 1 frt. d) A dullói lovaslegények napidíja 50 kr.

123. §. A fuvarilletmény a központi tisztviselők, segédek és kezelők részére mértföldenként 1 frt 50 kr., külsőtisztviselők-, segédek- és kezelőknek pedig 1 frtban állapítatik meg. A szolgaszemélyzet által fuvarilletmény nem számíthatatik fel. (Vége köv.)

vagy német demagógoktól azt a formulát tanulták el, hogy nem a töke kiváltságait és forrását, hanem a tőkét magát kell megtámadni, azt a tőkésektől elvenni és a munkások között felosztani.

Egy maroknyi fiatal hadnak eszébe jut Istent tagadni, Istent, a természet örökkévaló szózátát. Az emberiség ki nem haló vágyát! Azon vannak hogy kiirtsák a népekből a földáldozás erényét, és azt tanítják, hogy az élet semmi más, mint anyagi erők és külső hatások önkénytelen láncolata, hogy a halhatatlanság önámítás, az ember semmi más mind sár és sorsa ismét azzá lenni.

Mi eddig a köztársaság zászlóját úgy üdvözöltük, mint egy új világ előhírnökét, mely majdan a mult minden szép és jó eredményeit a jövő reményeivel fűzendi össze, mely amazt egy új vallással fogja összhangba hozni, mely a testvérisült nemzetek humanitása leend! De így, a tekintély irányítje nélkül, államalkat nélkül, tulajdon nélkül, a hit közös köteleke nélkül a köztársaság zászlója csak oly egyének vagy csoportok irányadó-jává lehetne, kik nem ösmernek semmi más féket mint önérdéküket, nem táplálnak semmi más reményt mint majdani erőszakos diadalmaskodásukat.

A kommunékre szakadt emberek lassanként a növényélet állapotára rabszolgákká süllyedének.

Nem ezt akarjuk mi, és hogy ezt nem akarjuk, mindenkinek tudnia kell. Vértanúink zászlója az egész világ előtt szeplőtlenül lobog; nem oly emberek állanak alatta, kik nem gondolkoztak a jövő nagy problemái felett. A polgárháboru néha lehet jogos és kikerülhetlen, de arra nélkülözhetlen, hogy morális végcélja legyen, hogy az ország többsége azt pártolja, és hogy a harcosok azon legyenek, hogy mennél bátran vivassék és mennél rövidebb ideig tartson.

Más alapon. hogy ha csak gyűlölködésből ered, vagy ha inkább a jelent, mint a jövőt tartja szem előtt, a polgárháboru a legnagyobb rossz, és lelünk attól irtózik.

Azon pártok, melyek a köztársaság elvét korunkban elferdítik, a cél tekintetében nem veszedelmesek; utjok nem az emberiség nagy útja. Az anarchia szelleme, mely körükből kibúzlík, őket a végeloszlás felé viszi. De addig is sok becses ifjú elmét fog eltántorítani, ijedelmet fog terjesztetni a középosztályokban, fel fogja bomlasztani a hadseregeket és ez mind gyalázatosan és kárhoztattaljesen hátráltatja haladásunkat.

Nyult sisakkal kell szembo szállanunk e váratlan új ellenünkkel! Bár oldalunkon volnának a jók és igazak mind!

Mazzini.

KÜLFÖLDI HIREK.

Páris, sep. 3. A „Journal Officiel“ jelenti: Azon változtatások következtében, melyeket az aug. 31-iki törvény az alkotmányban és a kormányhatalomban előidézt, az összes miniszterek beadák lemondásukat. Miután a köztársaság elnöke a lemondást elfogadta, kérte a minisztereket, vennék át ismét tárczaikat. Egy rendelettel Dufaure a minisztertanács alelnökévé neveztetik ki. Larcy visszavette lemondását, és pedig Thiersneknept. 2-ről kelt következő irata folytán: Én az ön lemondását nem mint végleges fogadom el, és valóban nem is fogadom el. Kérem tehát önt, vegye vissza lemondását, mert az ön helye jelenség marad egy oly kormányban, mely a maga kebelében folyvást egyesíteni törekedett minden mérsékelt vélemény képviselőit, és a mely soha sem szűnt meg védelmezni a nagy társadalmi elveket, a mely-kért mi, ön és én oly sokáig együtt harcoltunk. Általánosan helyeselni fogják, ha ön a jelenlegi viszonyok közt nem válik meg tőlem, és ekkép újabb bizonyítékát adandja a conservatív és szabadelvű eszmékhez való ragaszkodásának.

Párisból f. hó 1-ről jelenti: A hatósági tilalom következtében a megyékben az összes republikánusok lemondtak a sept. 4-ike évnapijának ünnepélyéről.

Brüsszel, sept. 2. Itteni bonapartisták elhatározták, hogy a versaillesi szavazás megtörténtevel legott hódolati nyilatkozatot intéznek Napoleonhoz.

Bécs, sept. 4. A „Presse“ jelenti Cattaróból, hogy Montenegrónak semmi része az albaniai fölkelésben. Hír szerint Gorkakoff bg azt táviratozta a montenegrói fejedelmnek, hogy a legszigorubb semlegességet kövesse.

Rustsuk, sept. 4. A románában levő bolgár központi bizottság a népet felszólítja a szultán ellen fegyvert fogni.

Róma, sept. 3. A pápa egészségi állapota javulóban van. — Róma és Civita-Vechia erődítésének költségei 45, az alpesi uté 25, s a többi területé 80 millióra rug.

UJDONSÁGOK.

— A belügyminiszter elnökle alatt működő bizottság legközelebb Baranya-, Zólyom-, Sáros- és Trencsénmegyék szervezési munkálatait tárgyalta, s azokat némely határozatok kivételével helybenhagyta.

— A legheitelesbb forrásból értesülünk, hogy azon kőszá hir, mintha a Vác melletti tartandó őszi hadgyakorlatok a cholera miatt elhalasztattak volna, tökéletesen alaptalan, miután e járvány eddig a magyar korona területén sehol sem mutatkozott.

— A függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben, 1871-ik évi sept. 2-ik napján tartott ülésében az államjegyek forgalmi összegét 1871. évi aug. hó végével következőnek találta: A bizottság saját feljegyzései alapján a tulajdonképeni állam-

jegyek összege: 1 frtosokban 88.901,739 frt. 5 frtosokban 126 237,020 frt. 50 frtosokban 143.591,400 frt 358.730,159 frt. Hivatalos közlés folytán az államjegyekül nyilvánított bankjegy összege: 1 frtosokban 1 451,450 frt. 5 frtosokban 396,155 frt. 1 847.605 frt. Összesen 360.577,764 frt. A közös pénzügyminiszter hivatalos közlése szerint a sőbányákra bekebelezett és forgalomban levő zálogjegyek ösz. 51.421,732 frt 50 kr.

— A Székelyföld Torja hegységei között a Bálványos várhoz közel fekvő bűdös barlang gyógyereje külföldön is figyelmet ébresztett, s a majdnem egészen megvakult Weilenbeck (meiningeni hercegi színész), ki az ottani gyógyidényt a nyáron át élvezte, azt írja az erdélyi gyógyfürdő hatásáról, hogy bár Graefe s Németország elsőrendű tudósai látképességének visszanyeréséről már egészen lemondtak, ő dr. Szabó Felső-Fehér-megye főorvosának meghívására Erdélybe ment, s a fürdőt 8 napig használván, már megtudta különböztetni a tárgyakat egymástól.

— A honvédek mitrailleuseit, miután pár hétig a legénység a velők való bánásra betanított s több ízben czélt is lottak, ép ma indíták el illető zászlóaljaihoz, csak a kolozsvári zászlóalj golyószorói maradnak itt helyben.

— Ki az országban a legtöbb adófizető? Azt hisszük, hogy nem csalódunk, ha a magánügyének közül herceg Eszterházy Miklóst tartjuk annak, ki az egyes adóhivatalok által beadott jelentések szerint 118.996 ft 50 1/2 kr. adót fizet.

— A belga királyné pesti időzése alatt meglátogatta Tettei Nándor derék fiatal könyvtárosunk váciutczai boltját, s személyesen válogatá ki Petőfi, Arany, Kisfaludy, Tompa s más magyar remekírók munkáit. E magas hölgy példája bár vonzerőt gyakorolna a mi világ-polgáriszkodó aristokrácziánkra is. „Omnh.“

— A pesti nemzeti színház igazgatója által hirdetett népszimulii pályázatra 12 dr. érkezett be. A kitűzött 100 dr. arany jutalmat a „S tri k e“ című szimulii nyerte el, írta Szilgigeti Ede és Balázs Sándor.

— Reményi Ede lélekemelő játékában egész áhitattal gyönyörködünk tegnap a nagy templomban: az egyházi dallamok hol erős trombitaként harsogtak a hegedű hurjairól, hol az áhitat fohászában halk szelid pianojával hangzottak a művész vonója alatt. A templom acusticája még inkább kiemelte a művészi játék bájait, mint a hangverseny-terem, s arról is meggyőződünk, hogy hazafi művésziünk a templomi zenét is gyaiorolja. A nálunk tanusított előzékenységért hálás lehet közönségünk, mert alkalma nyílt a varázs-hegedűt az Isten házában is hallani, még pedig nemcsak Liszt nagyszerű műveiből, de az előadó művész saját szerzeményeiből is. Plotényi kiváló finomsággal kísérte Reményink elragadó játékát, melyen szintű meghallgott az ihlet, a mely nemcsak a zeneművészeket, de a templomlátogatókat is megalatotta.

— Szomolnokai Erzsébet jeles magántáncosnő színházunkhoz szerződött.

— Értésítés. A dévai állami tanítóképzőben az új tanév folyó évi október 8-án veendi kezdetét; a beiratások s illetőleg a felvételi vizsgák október 1—6 napján fognak tartatni. Felvételt minden oly éptestű növendék, ki a 15-ik élet évét meghaladta s anyanyelv, számvetés, földrajz és történelemben legalább annyi jártassággal bír, a mennyit a gymnasium-reál 4 alsó osztályában tanítanak. A belépni kívánó növendék erről vagy nyilvános iskolai (bélyegment) bizonyítványt köteles előmutatni, vagy felvételi vizsgának kell magát alávetni. Korát mindenki keresztlevelel, testi épségét orvosi (bélyegment) bizonyítvánnyal köteles igazolni. A kik állami segélyben ohajtanak részesülni, figyelmeztetnek, hogy a helybeli polgári hatóságtól kiállított s az illető lelkesítő hivatal által megerősített szegénységi bizonyítvánnyal, valamint a fennmelt okmányokkal folszerelt, s a dévai állami tanítóképző igazgató-tanácsához intézendő, de alólírt hoz czimzendő kérelmeket legfeljebb september 25-ig Dévára beküldeni sziveskedjenek. A román ifjaknak minden tantárgy anyanyelvükön fog előadatni. Déva, 1871. september 2. Koós Ferencz, m. k., az igazgató-tanács jegyzője és a képezde id. igazgatója.

— Vashington egyik kortársa legközelebb halt meg Cap Nay-ban, Északamerikában; Miss Sara Hang, egy általánosan tisztelt özvegy, kinek haláláról az összes amerikai lapok azért emlékeznek meg, mivel-hogy mint kis leány Vashington Györgynek a tornai győzelem után több leány-lársaival együtt utjára virágot hintett.

— A deési takarékpénztár 1871 augusztus havi üzletforgalma. Bevétel: betétek 48 tétel mellett 3043 ft, befizetett kamatok 681 ft 65 kr. visszafizetett váltókból 20700 ft, különféle díjak 166 ft 95 kr, betéti kiskönyvdíjakból 4 ft — kr, a kolozsvári takarékpénztárnál elhelyezmény 4800 ft, visszafizetett előleg 155 ft — kr, államillették 75 kr, összesen 29551 ft 35 kr. pénztári maradvány július 31-én 10264 ft 40 kr, összesen: 39815 frt 75 kr. Kiadás: betét visszafizetésre 18 félnek 3357 ft — kr, leszámított váltókra 30750 ft — kr, tisztí fizetésre 33 ft 33 kr, betéti folyó kamatra 10 ft 14 kr, előlegre 755 ft — kr, visz. leszámított váltókra 4800 ft. összesen 39705 ft 47 kr, pénztári marad. augusztus 30-án 110 ft 28 kr, összesen 39815 ft 75 kr. Deesen, 1871. augusztus 31-én. Kovács Mózes, könyvvézető.

— A maros-ludasi kisegítő-pénztáregylet aug. haváról. Pénztármaradék július haváról 961 frt 34 kr. Bevételek: részvényből 70 frt. Havi pótlék 81 frt 23 kr. Betétel 651 frt. Kezelésből 14 frt. Kamatból 30 ft 31 kr. Kiadások: kamatra 1430 frt. Irodai költség 279 frt. Összes bevétel 1807 frt 88 kr. Összes kiadás 1709 frt. Pénztári maradék 98 frt 88 kr. M.-Ludas 21. augusztus 1871. Hantz Pál, igazgató. Nyerges József, pénztárnok. Karacsai Antal, könyvvézető.

— A legjobb magyar sakkjátészó. Küküllő-váry Lénárd legjelesebb magyar sakkistául Kempelent nevezi meg a „Ref.“-ban, kit — miután már jól tudott sakkozni — életében csak kétszer vertek meg és ki I. Napoleon sakkozó gépét föltalta.

— A selmeczi bánya- és erdészeti akadémia száz éves fennállásának ünnepére emlékkönyvet adott ki. Ezen 389 lapra terjedő műben Faller Gusztáv bányatanácsos az akadémia történetét, s az onnan kikerült 23 nevezetesebb egyén életrajzát ismerteti. Az akadémia megnyitásától a mai napig ottan tanult növendékek ezen könyvben mind megnevezve vannak; 1771-től 1871-ig azon akadémia összesen 5373 növendék látogatta, ezek közül a magyar korona tartományaiából összesen 2958. Legtöbb hallgató volt 1848-ban: 116; s legkevesebb 1772-ben: 8.

— Tekintetes szerkesztő ur! Mükedvellő ifjaink vasárnap sept. 3-án előadták volt szerepváltozással a „Nöllen férj“ cz. 3 felv. vígjátékot a színház udvarán. — Az eddigi vasárnapokon a kedvezőtlen idő miatt nem játszhattak. — A tízjáték és más mulatságok miatt most nem volt oly nagyszámu közönség, mint máskor. — A mint hallottam, pénteken sept. 8-n újra tartanak előadást Fehérváry Tóni jutalomjátékául. Egy néző.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Sept 5-ről: 5% Metalliques 59.55 5% Nemzeti kölcsön 69.85. 1860-diki államkölcsön 101.60. Bank-részvények 769. Hitelrészvények 293.80. London 119. — Ezüst 119.10. Cs. kir. arany 5.73. Napoleondor 9.53 1/2.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.90. Temesi 77.75. Erdélyi 76.75. Horv.-Slavon —.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

N y i l t t é r .

(215) 36—40 Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierő)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és
déltűn 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal
válasz adatik.

V. Beküldetett. 14.
Minden betegnek erő és egészség, orvosság és
költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Minden betegség gyógyítása gyógyszer és költség
nélkül a delicat Revalesciére du Barry által Londonból,
a mely gyermekeknek és felnőtteknek 50-szer megtakarítja
a gyógyítási költséget.

72,000 gyomor-, ideg-, altesti-, mell-, tüdő-,
gege-, hang-, lélegzés-, mirigy-, vese- és húgyhólyag-
baj gyógyítása, a miről kívánságra másolatok ingyen és
bérmentesen küldetnek.

Sz. 960—1871. (257) 1—3 (253)

Arlejtési hirdetmény.

A főméltóság m. kir. közmunka- és köz-
lekedési miniszteriumnak folyó év augusztus
hó 28-án 6022. szám alatt kelt rendelethez kö-
vetkeztében az apahida-szászrégeni államút-
nak, a győresi h-gyven levő szakasza áthelye-
zésének köbörkolat és kavicsosali ellátására,
a szukséges műtárgyak kiépítésére nézve fo-
lyó 1871. év **september hó 18-án** dél-
előlt 10 órakor az alólrt hivatal irodájában
írásbeli ajánlat mellett arlejtés fog tartatni.

Ezen építkezések, a felvétel szerint, a kö-
vetkezők:

- 1) Az ut áthelyezésének köbörkolat és ka-
vicsosali ellátása, melyre anyaggal együtt
21761 frt 50 kr.
- 2) A 32-dik számú hid kiépítése, melyre
anyaggal együtt 1077 frt 94 kr.
- 3) A 33-dik számú hid kiépítése, melyre
anyaggal együtt 658 frt 83 kr.
- 4) A 34-dik számú hid kiépítése, melyre
anyaggal együtt 693 frt 12 kr.
- 5) A 35-dik számú hid kiépítése, melyre
anyaggal együtt 594 frt 23 kr.
- 6) A 36-dik számú hid kiépítése, melyre
anyaggal együtt 875 frt 47 kr.

Összesen 28661 frt 9 kr. állapított meg.
Minden ajánlat 50 kros bélyeggel ellátandó
és az illető maga nevét és lakását tisztán,
érthetőleg írja ki, az 5% bantapénzt azaz
1433 frtot vagy készpénzben, vagy pedig, ha
ezen összeget valamely k. pénztárnál lefizette,
annak nyugtáját mellékelje, az ajánlott ösz-
seget számmal és betűvel írja ki, azon hatá-
rozott kijelentéssel, hogy az építési feltéte-
leket ismeri, és azoknak magát kifogás nélkül
alája veti.

A kellően bepecsételt és felszerelt ajánla-
tok alólrt m. kir. mérnöki hivatalhoz folyó
1871. év september 18-ig, 1 leltőleg a tárgya-
lás megkezdéséig beküldendők, mert a tár-
gyalás megkezdése után beérkezett ajánlatok
nem fogadtatnak el.

Kolozsvártt, 1871. év september 2-án.
A m. kir. mérnöki hivataltól.

Gyógy. sz. 64.210.

Nápoly, 17. april 1862.

Uram! Egy májbaj következtében 7 év óta bor-
zasztó állapotban voltam, elsorványodtam, s kinlódam.
Nem valék képes írni vagy olvasni; minden izom resz-
ketett testemben; rossz emésztés, folytonos álmatlanság
szüntelen idegingerben tartott, mely ide oda üzött, soha
nyugtot nem adott; e mellett mindig buskomor valék.
Sok orvos kimerült gyógyításomba, de bajaimat nem
enyhíté. Teljes kétségbeesésben megkísértem önnék
Revalesciére du Barry-ját, s most, miután 3 hónapig
éltem vele, hálát mondok az Istennek. A Revalesciére

Pályázat.

A nemes Alsó-Fehér-megyében Bucsumi bá-
nyász-községében rendszeresített alorvosi állo-
másra, melylyel

- 1) 500 frt évi fizetés,
- 2) 120 frt lótarási átalány és
- 3) 60 frt évi lakpénz kamerális szervezeti
nyugdíj van összekötve, ezennel pályázat nyit-
tatik.

Az ezen alorvosi állomásra szándékozó al-
orvos urak fölhívatnak szakképzettségüket a
magyar s különösen a román nyelvbeni jártas-
ságukat igazoló okmányokkal folszerelt folya-
modványaikat — azon megjegyzéssel, misze-
rint pályázni szándékozó főorvosok elsőbbség-
gel biztosítanak, — az abrudbánya-verespa-
táki nehézek pénzalap választmányának Abrud-
bányán e folyó év **september hó 25-éig** mint
zárlathatárideig beküldjék.

Abrudbányán, augusztus hó 25-én 1871.

Az abrudbánya-verespataki nehézek pénz-
alap választmányától.

Bálinth Simon,
elnök.

(255) 1—12

Gép-mérnök Bollinger
Ferencnek Bécsben
ujan javított leggyakor-
latibb s az újabb idő-
ben legkeresettebb

hordozható-

jégpinczék

gyára, ajánlja legjelesebb jégpinczéit
sőt- és borkak, sat. jég-hűsítő-kész-
leteit éteket, tej, hus, zsiradékok sat.
eltevésére; viz-hűsítő-készleteiket; fagy-
lalt-gépeit és tartóit faült száma-
aránylag legújatosabb árban. Ajánlja
továbbá a fennebbi öze jeles tém pezsgő
és önzegző csapjait és hordó-dugóit,
pincze-fevonóit jégtészéttel és a
nélkül, igazításokat és ellagad, valamint
rég csapokat és dugókat utakkal bece-
rel. Magrendeléseket a fennebbi tárgyak-
ra, valamint teljes vendégelői és kor-
mai berendezésekre ellagad, pontosan
és jutyányosan teljesít s mintalpokot
árjegyékkel együtt kívánságra megküldi.
Magrendeléseket kéri a „váryi fő-
raktárhoz Wieden, Hummthigasse
2. sz. Bécsben“ intézni.

Nehézkes göcsöket
(nyavalyatörést)
levél által gyógyít egy százasorson
jónak bizonyult szerrel

Witt A.
Berlin, Lindenstrasse 18.
(256)

30,000 frank

ingyen!!

egy húszadrész 400 frankos török sorsjegy
csak 6 forint.

6 ftnek egyszer — mindenkorra lefizetése mellett, minden további fizetés nélkül, kap
mindenki egy törvényszerűleg megjellegzett részletjegyet, s ez által azonnal közös birtokosává
válík egy azon följegyzett sorsjegyre és

évenként 6-szor ingyen játszik.

Egyellen lotto — kölcsön se nyújt annyi nyerhetési eshetőséget, mint a török császári
kormánytól biztosított; ez 600,000, 300,000, 60,000, 10,000 sat. frk nyereményekkel van
kiállítva, s minden nyeremény

aranyban. adólevonás nélkül

fizetetik ki; a legkisebb nyer-mény 400 frank aranyban. Ezzel a vagyontalannak is alkalom
van nyujtva, hogy csak 6 frtnyi csekély betéttel szerencsáját állandóan megállapítsa, mert
egy effle részletjeggyel

30.000 frankot aranyban

nyerhet. Több darabnak, különböző számmal ellátva vásárlása, tetemesen neveli a nyeremény
lehetőségét. Ez összeállítással azt hisszük, hogy a legcélszerűbbet a legelőnyösebbet nyujtuk
a közönségnek, s további élénk részvételt annyiaval inkább remélünk, mert a legközelebbi hu-
zás 300,000 frank főnyereménnyel már f. é. október 1-én meglesz.

Messinger és társa bankháza

Bécsben, Stadt, Schulerstrasse 7, az Istvánér mellett.

Pesten Dorottya utca, Wurmház.

Videki megrendelések azonnal teljesítetnek.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft.
288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben
Wallfischgasse 8. és Faulkai József fűszerkereskedésében,
Pesten Töröknél, Brünhen Eder F.-nél, Kolozsvártt
Binder K. úr gyógytárában bel-monostoruca a Re-
doutte során. Továbbá: Kronstädter József urnál
kül-monostoruca 134 sz., bel-monostoruca 175 sz.
és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden vá-
rosban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a
bécsi ház ezen feljül mindenüvé elküldi postai utalvány
vagy utánvét mellett.

Tanár dr. Lapiérre
befecskendése
3 nap alatt gyógyít*) minden hűcső-
kifolyást, valamint fehér folyást nö-
k-nél, még üdült állapotban is. Egy pa-
laczk ára használati utasítással 1 tallér
20 ez. garas. Az összeg beküldése
mellett, szigorú titoktartás alatt ka-
pható
Witt A. által
Berlin, Lindenstrasse 18.
(*) Százakat gyógyított.
(256)

5—12 (231)
Liebig Kumys kivonata
(vegytanilag készült sivatagtej.)
gyógyászati tekintélyek elismerése szerint gyor-
sabban és biztosabban
gyógyít,
mint minden, eddig a gyógyászatban használt
szer: **tüdővész** (még előhaladt állapotban
is), **gumót**, **gyomor- és bel-hurutot**,
legcső-hurutot, **vérhiányt** tartós betegsé-
gek és sok higany élvezete következtében,
súlyt, **méhgörcsöt** és **testi gyengeséget**.
Palaczk száma pakolással együtt 1 ft. o. é.
Megrendelésekhez az összeg melléklendő, mert
utánvét nem fogadható el.
Legalább 4 palaczkot tartó ládákban
kapható
Liebig sivatagteje (Kumys)
főraktára által
Berlin, Gneisenaustrasse 7 a.
Jegyzet. Betegnek, a kiknél minden haszná-
lat szer sikertelen maradt, sziveskedjenek a
fennebbi készítménnyel bizalmasan egy utolsó
kísérletet tenni.
Röpiratok ingyen — és bérmentesen.